

i lovens § 7 om bevisbyrdens fordeling i sager om overtrædelse af forbudet mod forskelsbehandling ikke finder anvendelse i sager vedrørende overtrædelse af forbudet mod repressalier, der indbringes for domstolene.

Beskyttelsen mod repressalier omfatter ufordelagtig behandling som reaktion på *klage eller anden form for retsforfølgning*.

Ved udtrykket klage eller anden form for retsforfølgning forstås sagsanlæg ved domstolene og klage til administrative kontrolinstanser.

Klage til administrative kontrolinstanser omfatter særligt klage til administrative rekursinstanser, klage til Folketingets Ombudsmand og klage som led i remonstration, dvs. klage til den samme myndighed, som påstås at have udøvet forskelsbehandling. Endvidere er en henvendelse til Institut for Menneskerettigheder efter lovens § 10, stk. 2, eller som led i instituttets varetagelse af de opgaver, som instituttet har fået tillagt i henhold til direktivets artikel 13, omfattet.

Da forbudet mod repressalier særligt har til formål at bidrage til at sikre, at den, der anser sig for krænket, kan gøre sine rettigheder gældende, er det en forudsætning, at det falder ind under den pågældende domstols eller klagemyndigheds kompetence at tage stilling til klagen, herunder at den, der indgiver klagen, er klageberettiget og dermed har adgang til at indbringe sagen.

Bestemmelsen indeholder således en beskyttelse af den, der indgiver klage over, at princippet om ligebehandling er tilsidesat i forhold til den pågældende selv.

Den, der ønsker at indgive klage eller anden form for retsforfølgning over forskelsbehandling af en tredjemand, vil typisk ikke være klageberettiget i henhold til vedkommende lovgivning og vil derfor ikke have adgang til at indbringe sagen for en administrativ kontrolinstans eller for domstolene. I det omfang lovgivningen ikke er til hinder for, at en person indgiver en klage over forskelsbehandling af en tredjemand, vil den pågældende dog være beskyttet af forbudet mod repressalier.

Såfremt den, der anser sig for krænket, indgiver klage direkte til den private virksomhed m.v., der påstås at have udøvet forskelsbehandling, vil den pågældende også være beskyttet af forbudet mod repressalier.

Forbudet mod repressalier gælder for enhver, der er omfattet af lovens anvendelsesområde, uanset om klagen over forskelsbehandling i øvrigt er rettet mod den pågældende offentlige myndighed eller private virksomhed m.v. Der vil således også være tale om repressalier i strid med bestemmelsen, såfremt den pågæl-

dende myndighed eller private virksomhed nægter at levere en ydelse til en person, fordi denne har klaget over, at en anden myndighed eller privat virksomhed har udøvet forskelsbehandling.

Det bemærkes, at der af den almindelige forvaltningsretlige grundsætning om saglig forvaltning følger et i vidt omfang tilsvarende forbud mod repressalier for offentlige myndigheder.

Til § 9.

Bestemmelsen regulerer adgangen til godtgørelse for ikke-økonomisk skade ved overtrædelse af forbudet mod forskelsbehandling på grund af race eller etnisk oprindelse samt overtrædelse af forbudet mod repressalier.

Forskelsbehandling på grund af race eller etnisk oprindelse udgør en særlig krænkelse af den skadelidte person, herunder af personens selvværd. Tilsvarende gør sig gældende for den person, der med henblik på at sikre princippet om ligebehandling udsættes for repressalier.

På den baggrund har bestemmelsen til formål at sikre, at den skadelidte person kan få godtgørelse for ikke-økonomisk skade som følge af forskelsbehandling eller repressalier, herunder særligt ved at styrke muligheden for godtgørelse for sådanne overtrædelser i forhold til, hvad der følger af den generelle regel i erstatningsansvarslovens § 26 om godtgørelse for tort.

Bestemmelsen skal endvidere ses i lyset af direktivets artikel 15 om fastsættelse af sanktioner for overtrædelse af nationale bestemmelser, der gennemfører direktivet.

Bestemmelsen indebærer, at der kan tilkendes den, der er krænket ved overtrædelse af forbudet mod forskelsbehandling og forbudet mod repressalier, jf. §§ 3 og 8, en godtgørelse for ikke-økonomisk skade.

Adgangen til godtgørelse omfatter som udgangspunkt enhver overtrædelse af forbudet mod forskelsbehandling og forbudet mod repressalier, jf. §§ 3 og 8.

Ved den nærmere vurdering af, om der kan tilkendes godtgørelse, kan der særligt lægges vægt på den krænkelse, som må antages at være påført den pågældende person, og på karakteren af skadevolderens handling. Er der tale om en krænkelse af meget mild karakter, vil der efter omstændighederne ikke være adgang til godtgørelse, ligesom domstolene kan lægge vægt på, om der er tale om en nyskabelse med den virkning, at skadevolderen ikke med rimelighed kunne forudse dette.

Godtgørelsens størrelse må fastsættes ud fra en samlet vurdering af de konkrete omstændigheder i den enkelte sag. Karakteren af skadevolderens handling